

Időnként olyan falusias hangulatú helyekre tévedek, amelyekről nem gondoltam, hogy ehhez a zsúfolt városhoz tartoznak. Mellékutcák, sivár terek, hiányok a városszövetben. A takaros korzó macskakövekkel kirakott, árnyékos zegzugában frissen mosott ruhák lógnak a kifeszített kötélén. Egy ételbár előttem, még éppen nyitva, lángost kérek tejjel és sajttal, ahogy szeretem. Billegő műanyagszéken, papírtányérból, flakonos üdítővel. Tökéletes.

Csak a szalvéta nem illik ebbe a miliőbe: tört fehér, elegáns, szokatlanul nagyméretű, szegélye apró lyukakkal díszített, de mindene előtt finom tapintású, és a zsírt tisztességgel magába szívja. Első osztályú éttermekbe képzelnék ilyen, gravírozott szalvétagyűrűbe csavarva, nem holmi olcsó büfébe. A sarkán elhelyezett diszkrét, kék feliratból megértem: Lufthansa. Íme, az igazi hungaricum – kaján mosolyomat képtelen vagyok visszafogni, de a szakácssegéd vállát vonva kacsint rám, mintha cinkosok lennének a nagy rablásban.

Tulajdonképpen azok is vagyunk, hiszen nekem is van egy pokrócom ugyanezen légitársaság jóvoltából, csak lényegesen feltűnőbb rajta a felirat. Becsületszavamra, azt hittem, benne van a jegyárban, évekig cipeltem piknikre, büszkén mutogatva, hogy én már olyan hosszú utat bejártam repülőgépen, még egy szép plédet is adtak ajándékba. A kiskanalat meg emlékebe. Ugyan miben különbözne ez attól, amikor a kávéhoz adott harmadik cukrostasakot zsebre vágjuk? Nem mintha szükség lenne rá, de jól jöhet a szűkmarkú kávéautomatáknál.

Nem lopás az ilyesmi, csak az elismerés jele. Máshol kolbászból van a kerítés, vagy finomabb kolbászból, mi pedig előszeretettel kóstolunk bele, és tisztelettel azzal méltányoljuk minőségi voltát, hogy ízeit hazáig visszük. Egyfajta kulturális misszió ez, internacionális párbeszéd – vagy legalábbis monológ –, habár elismerem, az őszinte csodálatba sokszor fanyar irigység vegyül. Például egy londoni hotel chipkártyás szállodakulcsát elhozni a helyszínről, nem hogy szükségtelen, de még be is sípol a reptéren, ami amellet, hogy nem öregbíti hazánk jó hírét, jellemünk torz oldalának kellemetlen lelepleződése. Ám az efféle hasztalan tárgyak eltulajdonításakor gyors és határozott kézmozdulatainkba végre összesűrűsödhet minden kicsinyes bosszúnk, amiért az ottaniakkal tegyesebb az élet, mint velünk.

Az esetek többségében az embert nem vezérli ilyen alantas szándék, mindössze átszellemült gyűjtögetésről van szó, mely ártalmatlan szenvedélynek olykor áldozatul esnek a panzió elhagyásakor neszesszerünkbe söpört samponos vagy tusfürdő tégelek, vagy egy-egy formás söröskorsó a közeli bisztróból.

Viselkedésünket kompenzáló, a jelenség inverze sem ritka, mindenkit jóleső érzéssel tölt el, ha lábnyomát belemélyeszteti egy idegen város földjébe, vagy hozzátehet valamit a városképhez – hadd emlékezzen ránk, ahogy mi emlékszünk őrá. Ez elsősorban a lakattal, alkoholos filccel, bicskával felszerelkezett szerelmesek privilégiuma, akik önfeledten kiélhetik kreativitásukat azok helyett is, akik csak az aprópénzt dobálják a díszes kutakba. „Itt járt Isti és Edit. Reméljük nem látott meg senki. 1998 nyara.”

A főnök sógora hozza – kezd rá a szakácssegéd –, ott dolgozik, kapja. Bizonyára. Rögtön intek neki udvarián, nem, ez nem az én gondom. A házak falát nézem, az eget, ahogy lassan beborítja az esti félhomály és a fűgén szálldosó denevérek. Tejjel és sajttal, ahogy szeretem. Billegő műanyagszéken, papírtányérból, flakonos üdítővel. Tökéletes.